

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN 10
TRƯỜNG TIỂU HỌC VÕ TRƯỜNG TOÀN

VĂN BẢN
ĐỌC MỞ RỘNG

THÁNG THỨ TÁM

Biển đẹp – Tuần 31

Buổi sớm nắng sáng. Những cánh buồm nâu trên biển được nắng chiếu vào hồng rực lên như đàn bướm múa lượn giữa trời xanh.

Lại đến một buổi chiều gió mùa đông bắc vừa dừng. Biển lặng đỏ đục, đầy như mâm bánh đúc, loáng thoáng những con thuyền như những hạt lạc ai ai đem rắc lên trên.

Rồi ngày mưa rào. Mưa giăng giăng bốn phía. Có quầng nắng xuyên xuống biển óng ánh đủ màu: xanh lá mạ, tím phớt, hồng, xanh biếc,.... Có quầng biển thâm xì, nặng trĩu. Những cánh buồm ra khỏi cơn mưa, ướt đầm, thẫm lại, khỏe nhẹ, bồi hồi, như ngực áo bác nông dân cày xong ruộng về bị ướt.

Có buổi sớm nắng mờ, biển bốc hơi nước, không nom thấy núi xa, chỉ một màu trắng đục. Không có thuyền, không có sóng, không có mây, không có sắc biếc của da trời.

Một buổi chiều lạnh, nắng tắt sớm. Những núi xa màu lam nhạt pha màu trắng sữa. Không có gió, mà sóng vẫn đỏ đều đều, rì rầm. Nước biển dâng đầy, quánh đặc một màu bạc trắng, lăn tăn như bột phấn trên da quả nhót.

Chiều nắng tàn, mát dịu. Biển xanh veo màu mảnh chai. Núi xa tím pha hồng. Những con sóng nhẹ liếm lên bãi cát, bọt sóng màu buri đào. Mặt trời xế trưa bị mây che lỗ đố. Những tia nắng dát vàng một vùng biển tròn, làm nổi bật những cánh buồm duyên dáng như ánh sáng chiếc đèn sân khấu khổng lồ đang chiếu cho các nàng tiên biển múa vui.

Thế đấy, biển luôn thay đổi màu tùy theo sắc mây trời. Trời xanh thắm, biển cũng thắm xanh như dâng cao lên, chắc nịch. Trời rải mây trắng nhạt, biển mơ màng dịu hơi sương. Trời âm u mây mưa, biển xám xịt nặng nề. Trời âm âm đông gió, biển đục ngầu giận dữ,.... Như một con người biết buồn vui, biển lúc tẻ nhạt, lạnh lùng, lúc sôi nổi, hả hê, lúc đăm chiêu, gắt gỏng. Biển nhiều khi rất đẹp, ai cũng thấy như thế. Nhưng có một điều ít ai chú ý là: vẻ đẹp của biển, vẻ đẹp kì diệu muôn màu muôn sắc ấy phần rất lớn là do mây, trời và ánh sáng tạo nên.

Vũ Tú Nam

Chuyện quả bầu – Tuần 31

Ngày xưa có vợ chồng nọ đi rừng, bắt được một con dúi. Dúi xin tha, họ thương tình tha cho nó.

Để trả ơn, dúi bảo sắp có lũ lụt rất lớn và chỉ cho họ cách tránh. Họ nói với bà con nhưng chẳng ai tin. Nghe lời dúi, họ khoét rỗng khúc gỗ to, chuẩn bị thức ăn bỏ vào đó. Vừa chuẩn bị xong mọi thứ thì mưa to, gió lớn, nước ngập mênh mông. Muôn loài chìm trong biển nước. Nhờ sống trong khúc gỗ nổi, vợ chồng nhà nọ thoát nạn.

Ít lâu sau, người vợ sinh ra một quả bầu.

Một hôm, đi làm nương về, họ nghe tiếng cười đùa từ gác bếp để quả bầu. Thấy lạ, họ lấy quả bầu xuống, áp tai nghe thì có tiếng lao xao. Người vợ bèn lấy que dùi quả bầu. Lạ thay, từ trong quả bầu, những con người bé nhỏ bước ra. Người Khơ Mú ra

trước. Tiếp đến, người Thái, người Mường, người Dao, người Hmông, người Ê-đê, người Ba-na, người Kinh,... lần lượt ra theo.

Đó là tổ tiên của các dân tộc anh em trên đất nước ta ngày nay.

Theo Truyện cổ Khơ Mú

Ông trạng thả diều – Tuần 31

Vào đời vua Trần Thái Tông, có một gia đình nghèo sinh được cậu con trai đặt tên là Nguyễn Hiền. Chú bé rất ham thả diều. Lúc còn bé, chú đã biết làm lấy diều để chơi. Lên sáu tuổi, chú học ông thầy trong làng. Thầy phải kinh ngạc vì chú học đến đâu hiểu ngay đến đó và có trí nhớ lạ thường. Có hôm, chú thuộc hai mươi trang sách mà vẫn có thì giờ chơi diều.

Sau vì nhà nghèo quá, chú phải bỏ học. Ban ngày, đi chăn trâu, dù mưa gió thế nào, chú cũng đứng ngoài lớp học nghe giảng nhờ. Tối đến, chú đợi bạn học thuộc bài mới mượn vở về học. Đã học thì cũng phải đèn sách như ai nhưng sách của chú là lưng trâu, nền cát, bút là ngón tay hay mảnh gạch vỡ; còn đèn là vỏ trứng thả đom đóm vào trong. Bận làm, bận học như thế mà cánh diều của chú vẫn bay cao, tiếng sáo vẫn vi vút tầng mây. Mỗi lần có kì thi ở trường, chú làm bài vào lá chuối khô và nhờ bạn xin thầy chấm hộ. Bài của chú chữ tốt văn hay, vượt xa các học trò của thầy.

Thế rồi, vua mở khoa thi. Chú bé thả diều đỗ Trạng nguyên. Ông Trạng khi ấy mới có mười ba tuổi. Đó là Trạng nguyên trẻ nhất của nước Nam ta.

Theo Trình Đường

Kho báu trong vườn cây – Tuần 32

Ngày xưa, có hai vợ chồng người nông dân kia quanh năm hai sương một nắng, cuốc bẫm cày sâu. Hai ông bà thường ra đồng từ lúc gà gáy sáng và trở về nhà khi đã lặn mặt trời. Đến vụ lúa, họ cấy lúa, gặt hái xong, lại trồng khoai, trồng cà. Họ không để cho đất nghỉ, mà cũng chẳng lúc nào ngơi tay. Nhờ làm lụng chuyên cần, họ đã gây dựng được một cơ ngơi đàng hoàng

Nhưng rồi, hai ông bà mỗi ngày một già yếu. Hai con trai của họ đều ngại làm ruộng, chỉ mơ chuyện hão huyền. Ít lâu sau, bà lão qua đời. Rồi ông lão cũng lâm bệnh nặng. Biết mình khó lòng qua khỏi, ông dặn dò các con:

- Cha không sống mãi để lo cho các con được. Ruộng nhà có một kho báu, các con hãy tự đào lên mà dùng.

Theo lời cha, hai người con đào bới cả đám ruộng mà chẳng thấy kho báu đâu. Vụ mùa đến, họ đành trồng lúa. Nhờ làm đất kĩ, vụ ấy lúa bội thu ^[61]. Hết mùa, hai người con lại ra công đào bới mà vẫn không tìm được gì. Mùa tiếp theo, họ lại đành trồng lúa và vụ ấy lúa cũng bội thu.

Liên tiếp mấy vụ liền được mùa, hai anh em có của ăn của để ^[7]. Lúc ấy, họ mới hiểu lời dặn dò khi trước của người cha.

Truyện ngụ ngôn Aesop

Màu hoa – Tuần 32

Mùa xuân, cô bé đi vào trong vườn, hoa đào đang nở rộ một màu hồng. Cô gọi:
- Đào ơi sao bạn mang sắc màu đẹp thế?

Tôi cũng giống như màu đôi môi của bạn ấy mà. Đây, bạn soi gương xem, giống như đúc phải không? Đôi môi thường cất lên những bài hát líu lo. Đôi môi ấm rực và nở những nụ cười tươi. Mỗi nụ cười tỏa những tia sáng diệu kì làm ấm lòng người. Đây, tôi cũng mang màu đôi môi của bạn. Và mùa xuân đến, tôi cũng nở những nụ cười. Tôi với bạn là một mà thôi.

Cô bé âu yếm áp nụ cười của mình lên những nụ hoa đào thăm thì:

- Ừ, hai chúng mình là một.

Đi tiếp vào trong vườn, cô bé lại gặp không biết bao nhiêu là hoa khác nữa.

- Cô bé ơi! Tôi là hoa hồng đỏ đây. - Bông hồng nói. - Tôi là màu của mặt trời sau làn sương sớm. Màu ngọn lửa ấm áp trong nắng mùa đông. Màu của lá cờ phấp phới. Màu những giọt máu chảy trong thân thể bạn... Mặt trời chẳng bao giờ tắt. Ngọn lửa chẳng bao giờ tắt. Dòng máu chẳng bao giờ ngừng... Cô bé ơi đó là tôi đây!

Cô bé áp bông hồng vào ngực, một ánh sáng từ đó tỏa bừng trên gương mặt cô.

Cô bé đi tiếp vào khu vườn và ngập chìm trong tiếng nói riu rít của mọi loài hoa

Nguyễn Phan Hách

Đám mây đen xấu xí – Tuần 32

Dải mây trắng yếu điệu lượn gần tới đám mây đen xấu xí. Nó liếc mắt sang đám mây đen bữu môi: “Nhọ nhem nhọ nhem thế mà cũng gọi là mây. Thật xấu hổ!” Rồi cùng với làn gió nhẹ, nó thướt tha trong tà váy bông xấp trắng tinh lướt qua mặt đám mây đen một cách kiêu ngạo.

Mây trắng nhờn nhờn dạo chơi trên những mái nhà, những cánh đồng khô khát. Mây đen vẫn chỉ lặng im. Nó cúi nhìn xuống cánh đồng hạn hán và nghĩ ngợi: “Mình sẽ làm gì để giúp đỡ các cô bác nông dân được nhỉ?”. Nó cố chịu đựng cái nóng bức dữ dội của ngày hè. Mỗi lúc, đám mây đen một thêm xạm lại, nặng nề, có vẻ như càng xấu xí hơn. Rồi không biết vì thương các bác nông dân hay thương cánh đồng đang khát nước dưới kia, đám mây đen bỗng òa khóc. Những giọt nước mắt của nó trong trắng tinh khiết và mát rượi thấm vào lòng đất. Những cánh đồng reo vui, những cỏ cây hoa lá bừng tỉnh, riu ran nói cười như trong ngày hội. Tất cả đều cảm ơn đám mây đen, cảm ơn cơn mưa tốt bụng.

Bấy giờ, dải mây trắng chợt thấy xấu hổ: “Mình thật xấu tính và vô tích sự!” Nó ân hận lắm. Nó muốn nói lời xin lỗi với đám mây đen nhưng đã quá muộn rồi.

Theo Nguyễn Văn Thắng

Chuyện của ông Biển – Tuần 32

Ông Biển không nhớ mình đã bao nhiêu tuổi. Chỉ biết rằng từ lúc khai thiên lập địa đã có ông rồi. Già như vậy nhưng suốt đêm ngày ông vẫn rì rầm kể chuyện không biết mệt. Ông thổi gió mát vào đất liền, đưa hơi nước lên trời làm mưa và mang đến cho con người bao nhiêu là sản vật.

Nhưng mấy chục năm nay, ông thấy yếu đi nhiều. Bởi vì mỗi năm con người thải xuống biển hơn sáu triệu tấn rác. Tôm cá cứ chết dần. Ông Biển đành lên đường tìm người giúp đỡ.

Đi mãi, đi mãi, gặp một hòn đảo nhỏ, ông nói:

- Cháu nhận giúp ông một ít rác nhé!

Đảo nhỏ lắc đầu:

- Nhận rác của ông thì cháu biết để đâu!

Hướng về đất liền, ông thấy một bãi cát. Gió đang lùa rác từ bãi cát xuống biển, rồi sóng biển lại đưa rác lên bờ. “Không thể loanh quanh mãi thế này!” – Ông Biển thở dài.

Đang tuyệt vọng, ông Biển bỗng thấy trên bãi cát mấy cô bé, cậu bé mang theo những chiếc bao to nhặt rác. “Cứu tinh đây rồi!” – Ông reo lên và tặng các cô cậu những làn gió mát nhất.

Ông thầm mơ: “Con người sẽ không xả rác xuống biển nữa. Chẳng bao lâu, nước biển sẽ lại trong xanh, các loài sinh vật sẽ tiếp tục sinh sôi nảy nở, biển sẽ lại vui như xưa.”

Phỏng theo Quách Thiếu Vinh

Cánh cam lạc mẹ - Tuần 33

Cánh cam đi lạc mẹ
Gió xô vào vườn hoang
Giữa bao nhiêu gai góc
Lũ ve sầu kêu ran.

Chiều nắng trắng sương
Trời rộng xanh như bể
Tiếng cánh cam gọi mẹ
Khản đặc trên lối mòn.

Bọ dừa dừng nấu com
Cào cào ngưng giã gạo
Xén tóc thôi cắt áo
Đều bảo nhau đi tìm.

Khu vườn hoang lặng im
Bỗng râm ran khắp lối
Có điều ai cũng nói
Cánh cam về nhà tôi.

Ngân Vịnh

Thư của ông trái đất gửi các bạn nhỏ - Tuần 33

Các bạn nhỏ yêu quý!

Ta viết thư này cho các bạn trong lúc ta đang bị sốt rất cao. Các bạn có nghe thấy hằng ngày trên báo đài nói rằng “Trái Đất đang nóng lên” không? Có thể các bạn sẽ không hài lòng về ta, bởi ta bây giờ có rất nhiều tính xấu. Nào là ta thất thường, làm nơi này hạn hán, nơi kia lũ lụt. Nào là ta nóng tính, làm nhiệt độ tăng cao, núi lửa phun trào. Nào là ta lười chăm sóc bản thân, làm môi trường ô nhiễm,... Có lẽ ta đã gây quá nhiều phiền toái cho cuộc sống của mọi người.

Ta thực sự không muốn như vậy. Nhưng chính con người đã mang lại những rắc rối cho ta. Con người xả rác bừa bãi, chặt cây phá rừng, lãng phí nguồn nước, săn bắn động vật hoang dã,... Mỗi ngày một chút, những hành động đó của con người làm ta yếu dần.

Các bạn nhỏ thân mến của ta ơi! Ta biết tất cả các bạn đều mong ta sống thật lâu và vui vẻ. Bởi ai cũng muốn được sống trên một Trái Đất khỏe mạnh và xanh tươi. Hãy giúp ta nhé, bắt đầu từ những việc nhỏ thôi, như khóa một vòi nước không dùng đến hay tắt bớt một bóng đèn,... Các bạn có thể làm được, đúng không?

**Ông Trái Đất
Phan Nguyên**

Bác sĩ Y-éc-xanh – Tuần 33

Bà khách ước ao được gặp bác sĩ Y-éc-xanh phần vì ngưỡng mộ người đã tìm ra vi trùng dịch hạch, phần vì tò mò. Bà muốn biết điều gì khiến ông chọn cuộc sống nơi góc biển chân trời này để nghiên cứu những bệnh nhiệt đới.

Y-éc-xanh quả thật khác xa với nhà bác học trong trí tưởng tượng của bà. Trong bộ quần áo ka ki sờn cũ không là ủi, trông ông như một vị khách đi tàu ngồi toa hạng ba. Chỉ có đôi mắt đầy bí ẩn của ông làm bà chú ý.

Bà khách thổ lộ nỗi băn khoăn của mình:

- Y-éc-xanh kính mến, ông quên nước Pháp rồi ư? Ông định ở đây suốt đời sao?

Y-éc-xanh lặng yên nhìn khách, hai bàn tay đan vào nhau, đặt trên đầu gối.

- Tôi là người Pháp. Mãi mãi tôi là công dân Pháp. Người ta không thể nào sống mà không có Tổ quốc.

Ngừng một chút, ông tiếp:

- Tuy nhiên, tôi với bà, chúng ta đang sống chung trong một ngôi nhà: Trái Đất. Trái Đất đích thực là ngôi nhà của chúng ta. Những đứa con trong nhà phải thương yêu và có bổn phận giúp đỡ lẫn nhau. Tôi không thể rời khỏi Nha Trang này để sống một nơi nào khác. Chỉ có ở đây, tâm hồn tôi mới được rộng mở, bình yên.

Hai người cùng im lặng. Họ nghe rõ tiếng biển thở dài, đỡ nhẹ những con sóng thủy tinh vỗ vụn trên bờ cát.

Theo Cao Linh Quân

Kì diệu rừng xanh - Tuần 34

Loanh quanh trong rừng, chúng tôi đi vào một lối đầy nấm dại, một thành phố lúp xúp dưới bóng cây thưa. Những chiếc nấm to bằng cái ấm tích, màu sắc sỡ rực lên. Mỗi chiếc nấm là một lâu đài kiến trúc tân kì. Tôi có cảm giác mình là một người khổng lồ đi lạc vào kinh đô của vương quốc những người tí hon. Đèn đài, miếu mạo, cung điện của họ lúp xúp dưới chân.

Nắng trưa đã rơi xuống đỉnh đầu mà rừng sâu vẫn ẩm lạnh, ánh nắng lọt qua lá trong xanh. Chúng tôi đi đến đâu, rừng rào rào chuyển động đến đấy. Những con vượn bạc má ôm con gọn ghẽ chuyển nhanh như tia chớp. Những con chồn sóc với chùm lông đuôi to đẹp vút qua không kịp đưa mắt nhìn theo.

Sau một hồi len lách mãi miết, rẽ bụi rậm, chúng tôi nhìn thấy một bãi cây khộp. Rừng khộp hiện ra trước mắt chúng tôi, lá úa vàng như cảnh mùa thu. Tôi dụi mắt. Những sắc vàng động đậy. Mấy con mang vàng hết như màu lá khộp đang ăn cỏ non. Những chiếc chân vàng đang giẫm trên thảm lá vàng và sắc nắng cũng rực vàng trên lưng nó. Chỉ có mấy vạt cỏ xanh biếc là rực lên giữa cái giang sơn vàng rơi.

Tôi có cảm giác mình lạc vào một thế giới thần bí.

Theo Nguyễn Phan Hách

Chuyện một khu vườn nhỏ - Tuần 34

Bé Thu rất khoái ra ban công ngồi với ông nội, nghe ông rủ rủ giảng về từng loài cây.

Cây quỳnh lá dày, giữ được nước, chẳng phải tưới nhiều. Cây hoa ti gôn thích leo trèo, cứ thò những cái râu ra, theo gió mà ngo nguậy như những cái vòi voi bé xíu. Cây hoa giấy mọc ngay bên cạnh bị nó quấn chặt một cành. Những chiếc vòi quấn chắc nhiều vòng, rồi một chùm ti gôn hé nở. Cây đa Ấn Độ thì liên tục bật ra những búp đỏ hồng nhon hoắt. Khi đủ lớn, nó xòe ra thành chiếc lá nâu rõ to, ở trong lại hiện ra cái búp đa mới nhon hoắt, đỏ hồng... Có điều Thu chưa vui: Cái Hằng ở nhà dưới cứ bảo ban công nhà Thu không phải là vườn!

Một sớm chủ nhật đầu xuân, khi mặt trời vừa hé mây nhìn xuống, Thu phát hiện ra chú chim lông xanh biếc sà xuống cành lựu. Nó sẫm soi, mỗ mỗ mấy con sâu rồi thần nhiên rửa cánh, hót lên mấy tiếng líu ríu. Thu vội xuống nhà Hằng mời bạn lên xem để biết rằng: Ban công có chim về đậu tức là vườn rồi! Chẳng ngờ, khi hai bạn lên đến nơi thì chú chim đã bay đi. Sợ Hằng không tin, Thu cầu viện ông:

- Ông ơi, đúng là có chú chim vừa đỗ ở đây bắt sâu và hót nữa ông nhỉ!

Ông nó hiền hậu quay lại xoa đầu cả hai đứa:

- Ủ, đúng rồi! Đất lành chim đậu, có gì lạ đâu hả cháu?

Theo Vân Long

Tình yêu thiên nhiên của nhà văn nhà văn Frances Burnett - Tuần 34

Khu vườn bị bỏ quên vì ký ức u buồn của người chủ nay đã hồi sinh với toàn sắc vàng của mùa thu xen lẫn màu tím, màu tím phớt xanh và cả đỏ tươi chói lọi. “Khắp

mọi nơi là những vật ly ly nở muôn mọc sát bên nhau: ly ly có hai màu, trắng và trắng pha đỏ sẫm...Mấy khóm hồng muôn bò lan ra, đung đưa và quện chặt lấy nhau”.

Trong câu chuyện của bà, thiên nhiên có khả năng giao tiếp với các nhân vật. Chú chim ứ đỏ như một người chỉ đường đến với bí mật của trang trại. Những con vật tưởng chừng chỉ thuộc về thế giới hoang dã như quạ, cáo, sóc thì đều được đặt tên và hết sức gần gũi, thậm chí chúng có thể ngồi vòng tròn xung quanh. Rồi cái cách Mary hôn lên những khóm hoa nghệ tây ầu yếm, dịu dàng mà người ta chẳng thể hôn một con người như vậy nhưng với những bông hoa thì lại khác. Tác giả đã thể hiện một cách lãng mạn nhất tình yêu với thiên nhiên. Đưa thiên nhiên như trở thành một người bạn của con người.

Trích nguồn từ trang Review sách